

การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย
เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

Development a Model to create Professional Learning Community of Thai Language
Teachers to Improve Critical Reading Skills of Lower Secondary School Level in Schools
Under Secondary Educational Service Area Office Roi Et

พิมพิกา ศรีเกื้อกลิ่น¹ และ วิชิต กำมันตะคุณ²

Pimpika Srikuaklin¹ and Wichit Khummantakhun²

Received: 27 ก.ค. 2566

Revised: 2 ธ.ค. 2566

Accepted: 6 ธ.ค. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะ การอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) สร้างรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน เชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) ประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยใช้การวิจัยและพัฒนา ดำเนินการ 4 ระยะคือ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพ ที่พึงประสงค์ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้บริหาร สถานศึกษา จำนวน 10 คน และครู จำนวน 12 คน และครูผู้สอนภาษาไทยซึ่งให้ข้อมูล สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จำนวน 110 คน 2) สร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน 3) ศึกษาผลการใช้รูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน และ 4) ประเมินรูปแบบ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน เชิงวิเคราะห์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพมี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และเงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินรูปแบบโดยรวม มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการใช้รูปแบบ พบว่า คุณภาพของแผนการจัด การเรียนรู้ สมรรถนะการจัดการเรียนรู้ โดยรวมมีผลการประเมินมากที่สุด ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบโดยรวมมากที่สุด ความพึงพอใจของนักเรียน

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อีเมล: pimpika450@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: wichit.rerut@gmail.com

¹ Doctor of Philosophy Program Student in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: pimpika450@gmail.com

² Assistant Professor in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: wichit.rerut@gmail.com

ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยรวมมากที่สุด และ 4) รูปแบบมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, ครูผู้สอนภาษาไทย, ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

Abstract

This research aimed: 1) to investigate existing situations and desirable situations of learning management to develop critical reading skills of Thai language teachers at lower secondary school Level; 2) to develop a model of creating professional learning community of Thai language teachers to improve critical reading skills of lower secondary school level; 3) to explore the results of implementation of the model to create professional learning community of Thai language teachers to improve critical reading skills of lower secondary school level; and 4) to evaluate the model to create professional learning community of Thai language teachers to improve critical reading skills of lower secondary school level. The research and development were employed, which divided into four phases: 1) investigate existing situations and desirable situations of learning management to develop critical reading skills of Thai language teachers. The Informants consists of 10 school administrators and 12 teachers, and 110 Thai language teachers, who were respond to the existing and desirable situations; 2) develop a model of creating professional learning community of Thai language teachers. The informants were 20 experts. 3) explore the results of the model implementation. The informants were 12 target group of teachers; and 4) evaluate the model by 12 target group of teachers. The research instruments were interview form, questionnaire, and evaluation form. Statistics used were mean, and standard deviation. The research results were: 1) the existing situations of learning management to develop critical reading skills in overall was at a medium level, while desirable situations were at a high level; 2) a model of creating professional learning community consists of 6 elements as follows: rationale, objectives, process of professional learning community, process of learning, measurement and evaluation, and conditions of success. The model evaluation overall was at the highest level in aspect of propriety and feasibility; 3) The model implementation shown that the quality of learning management plan, and competency of learning management in overall was at the highest level. Teachers' satisfaction toward the model was at the highest level. Students' satisfaction toward learning management in overall was at the highest level; and 4) The model of professional learning community of Thai language teachers was at the highest level in the aspect of usefulness, feasibility, propriety, and accuracy.

Keywords: Professional learning community, Thai language teacher, Critical reading Skill

บทนำ

ความเปลี่ยนแปลงของความรู้ กระแสโลกาภิวัตน์และเทคโนโลยีทำให้ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคแห่งความรู้ องค์การต่าง ๆ มีความต้องการแรงงานที่มีความรู้ ทักษะ และความสามารถในการเรียนรู้ สิ่งใหม่ ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาที่ต้องเน้นให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้และทักษะที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพ คือ ทักษะ ชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม สถานศึกษา จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวทางในการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่พร้อมจะปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะขององค์การให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ไม่ยึดติดกับความรู้และวิธีการแบบเดิม องค์การจึงต้องมีการแสวงหาความรู้ที่สำคัญสำหรับพัฒนาบุคลากรที่มีอยู่ให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับงาน และจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานและการเรียนรู้ของบุคลากรโดยถือว่าการเรียนรู้ต้องเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการทำงาน (เชมทอง ศิริแสงเลิศ, 2561: 1-9) การเรียนรู้ขององค์การในศตวรรษที่ 21 ถือว่าทักษะในการเรียนรู้มีความสำคัญ ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในยุคศตวรรษที่ 21 ผู้เรียนทุกระดับชั้นต้องได้รับการปลูกฝังและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจริงจังก เพื่อให้เกิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ความรู้ในวิชาแกนที่สำคัญ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ การอ่าน และภาษาที่สำคัญของโลก วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง ศิลปะ การมีจิตสำนึกที่ดีต่อโลกและสิ่งแวดล้อม และการดูแล สุขภาพควบคู่กันไป ทักษะที่จำเป็น ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะด้านสารสนเทศ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นสูง และการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและแก้ปัญหา การสื่อสารและการร่วมมือ กันทำงาน ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับการเรียนรู้ และการปฏิบัติงานให้ ประสพผลสำเร็จ สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับคนต่างวัฒนธรรมและมีวิถีชีวิตที่หลากหลายได้เป็นอย่างดี (เชมทอง ศิริแสงเลิศ, 2561: 10; วัชร เล่าเรียนดี ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560: 15-18)

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไว้ 2 ด้าน ได้แก่ เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21 คือ ทักษะ 3Rs8Cs และเป้าหมายของการจัด การศึกษา (Aspirations) 5 ประการ ได้แก่ 1) ประชากรทุกคนเข้าถึง การศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนทุกคน ทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการการศึกษาที่มีคุณภาพตาม มาตรฐานอย่างเท่าเทียมกัน (Equity) 3) ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีด ความสามารถ เต็มตามศักยภาพ (Quality) 4) ระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพเพื่อการลงทุนทางการศึกษา ที่คุ้มค่า และบรรลุเป้าหมาย (Efficiency) และ 5) ระบบการศึกษาที่สนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลง ของโลกที่เป็นพลวัต และบริบทที่เปลี่ยนแปลง (Relevancy) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 15-16) สอดคล้องกับ นโยบาย การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งมีกลยุทธ์การพัฒนา คือ 1) การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทุกระดับการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนเป็นรายบุคคลมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ (Career Education) 2) พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรัก ในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมือง มีหลักคิด ที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองของชาติ และพลเมืองโลกที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม 3) พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศด้านวิชาการ นำไปสู่การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน 4) พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตมีสุขภาวะที่ดีสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข 5) การจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายโลก เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง 6) พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และ 7) ส่งเสริมสนับสนุน ให้สถานศึกษานำ Digital Technology มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามสมรรถนะ ความต้องการ และความถนัด สร้างสังคมฐานความรู้ (Knowledge-based Society) เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561:

6-18) ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนา คุณภาพผู้เรียน จึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรและครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะและมีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อพร้อมรับสถานการณ์ ที่จะเปลี่ยนแปลงต่อไป ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ทั้งนี้เพราะบุคลากรและครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้เรียน และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ที่จะได้พัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 และนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สฤชต์ วิวาสุข, 2565: 36-54)

ครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาสังคมและชาติบ้านเมือง ทั้งนี้เพราะครูต้องรับหน้าที่ในการพัฒนา บุคคลในสังคมให้มีความเจริญงอกงามอย่างเต็มที่ จนบุคคลเหล่านั้นสามารถใช้ความรู้ความสามารถ ของตนเพื่อพัฒนา ชาติบ้านเมืองต่อไป ดังนั้นการพัฒนาครูให้เป็นบุคคลที่มีศักยภาพอย่างที่สุดจึงต้องกระทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง การพัฒนา ครูก่อให้เกิดประโยชน์หลายประการ คือ 1) การพัฒนาครู ช่วยพัฒนาคุณภาพและวิธีการทำงานของครูทำให้ครูมีสมรรถภาพ ในการสอนมีความรู้เพิ่มขึ้นเข้าใจบทบาทหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถแก้ไขข้อบกพร่องให้ดีขึ้น 2) การพัฒนาครูช่วยทำให้เกิดการประหยัดเวลาและลดความสูญเสียทางวิชาการเพราะครูที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นครู ที่มีคุณภาพนั้นย่อมไม่ทำสิ่งใดผิดพลาดง่าย ๆ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพทำการสอนนักเรียน ได้ ผลเต็มที่และตรงตามจุดประสงค์ส่วนนักเรียนก็มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) การพัฒนาครู ช่วยทำให้ครู ได้เรียนรู้งานในหน้าที่ได้เร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุให้เข้าทำงานใหม่ ๆ และครูที่ย้ายไปทำการสอน ณ ที่ทำงานแห่งใหม่ 4) การพัฒนาครู ช่วยแบ่งเบาหรือลดภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา หรือหัวหน้างานในสายงานต่าง ๆ เพราะครูที่ได้รับการพัฒนาอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง จะมีความเข้าใจงานการสอน และงานอื่น ๆ ได้เป็นอย่างดี 5) การพัฒนาครู ช่วยกระตุ้นให้ครูปฏิบัติงานเพื่อความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การงานกล่าวคือ ทำให้ครูทุกคนมีโอกาสก้าวหน้าไปสู่ตำแหน่ง ทางการบริหารที่มีสถานภาพดีขึ้น 6) การพัฒนาครูช่วยทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน, 2551: 54-60)

แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) พื้นฐานมาจากภาคธุรกิจเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มาประยุกต์ใช้อย่างเหมาะสมและถูกต้องในการพัฒนาวิชาชีพ เพราะความเป็นชุมชน จะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิดและความผูกพันร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิกมีความผูกพันต่อกัน ด้วยวัตถุประสงค์ร่วม มีการสร้างสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนม และเกิดการร่วมสร้างบรรยากาศที่ทุกคนแสดงออก ถึงความห่วงหาอาทรต่อกันและช่วยดูแลสวัสดิภาพร่วมกัน (Thompson, Gregg & Niska, 2004: 1-15) สอดคล้องกับ ผลการวิจัยโดยของ Hord (2008: 333-351) ที่ยืนยันว่าการดำเนินการในรูปแบบ PLC นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง เชิงคุณภาพด้านวิชาชีพเพราะเป็นการรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร ที่มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบ ทีมเรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกันและผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่อุทิศการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญ และความสุขของการทำงาน ร่วมกันของสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีพัฒนาการมาจากกลยุทธ์ระดับองค์กรที่มุ่งเน้นให้องค์กรมีการปรับตัวต่อกระแส การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเริ่มพัฒนาจากแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้ และปรับประยุกต์ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและการเรียนรู้ร่วมกันในทางวิชาชีพที่มีหน้าที่สำคัญคือ ความรับผิดชอบ การเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกันเป็นสำคัญจากการศึกษาหลายโรงเรียนในประเทศสหรัฐอเมริกาดำเนินการในรูปแบบ PLC พบว่าเกิดผลดีทั้งวิชาชีพครูและผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking) เป็นความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นวัตถุ สิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นว่ามีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างไรอะไรเป็นเหตุ อะไรเป็นผล

เพื่อทำความเข้าใจและเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งที่กำหนดให้ ลักษณะของการคิดวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การวิเคราะห์ ความสำคัญการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์หลักการ (Bloom, 1961: 56) จากรายงานผลการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่าภาพรวมระดับประเทศมาตรฐานที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดหรือมาตรฐานที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ มาตรฐานด้านผู้เรียนมาตรฐานที่ 4 (ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์) กล่าวคือ ผลการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปรับปรุง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2557: 24)

จากปัญหาในการพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ของเด็กไทย และปัญหาครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว การพัฒนาครูจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะเพิ่มพูนทักษะให้แก่ครูเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับผู้วิจัยเป็นศึกษานิเทศก์ที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลการจัดการเรียนการสอน และพบว่าครูผู้สอนที่ผ่านมายังไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแสวงหาวิธีการทั้งด้านเนื้อหาและเทคนิคการสอน จึงต้องอาศัยการฝึกฝนและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงจะประสบผลสำเร็จได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ผู้วิจัยเชื่อว่าจะสามารถพัฒนาครูสู่การพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้สำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้

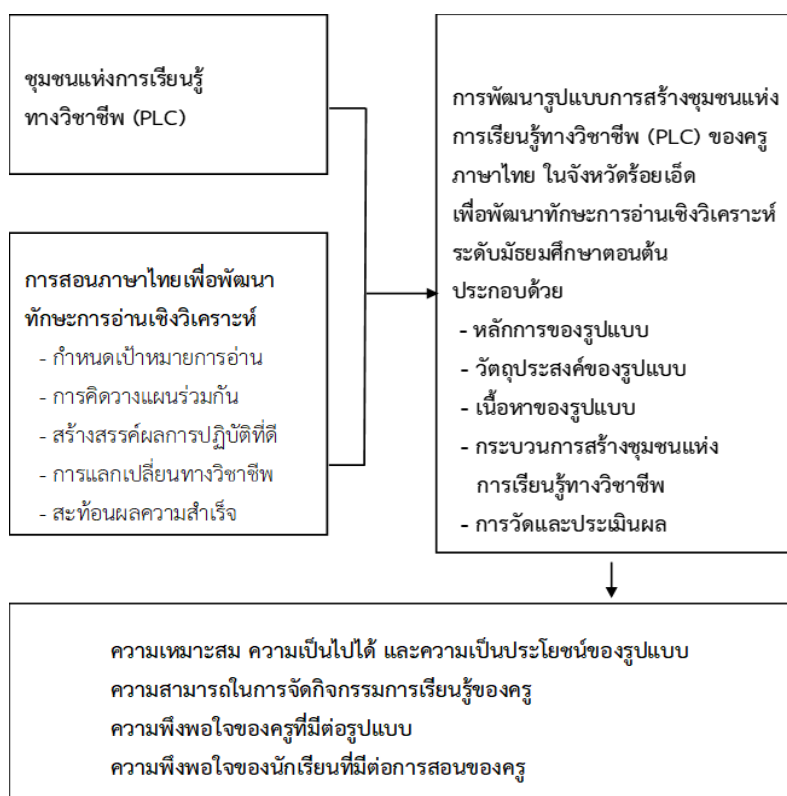
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
2. เพื่อสร้างรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
3. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด
4. เพื่อประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยและพัฒนา (R & D) ซึ่งในการสร้างรูปแบบดังกล่าวเป็นความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์ โดยมี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) แนวคิด/หลักการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ได้มาจากการทบทวนและสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (DuFour & Eaker, 1998: 11; Wenger & Snyder, 2000: 139-145; Hord, 2004: 192; Waters & Cameron, 2005: 775-807; วิจารณ์ พานิช, 2554: 12-20) ซึ่งประกอบ ด้วย 8 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared Values and Vision) 2) การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective Focus on Student Learning) 3) การร่วมมือรวมพลัง

(Collaboration) 4) การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน (Expert Advice and Study Visit) 5) การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective Dialogue) 6) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) 7) การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership) และ 8) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring Community) และ 2) กระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ระยะ ได้แก่ 1) ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) 2) ขั้นวางแผน การจัดการเรียนรู้ (Plan) 3) ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน 4) (Teaching and Observation) และ 5) ขั้นสะท้อนคิด เพื่อการพัฒนา (Reflect) ซึ่งทำให้เกิดประสิทธิผลใน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความสามารถ ในการสอนภาษาไทยของครู 2) ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และ 3) ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาไทยของครู จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย การพัฒนาแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนำมาจัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน

10 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 3 ปี และครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นครูวิทยฐานะ เชี่ยวชาญ โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง แล้วนำมาจัดทำเป็นข้อคำถามแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อสอบถามครูกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนภาษาไทยหรือมีประสบการณ์สอนภาษาไทยอย่างน้อย 3 ปี โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยการศึกษาและสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดการพัฒนารูปแบบ แนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษา แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ เพื่อกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ และนำมาจัดทำเป็นข้อคำถามเพื่อสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาพิเศษ ครูวิทยฐานะเชี่ยวชาญ และอาจารย์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการวิจัยและพัฒนาด้านการบริหารการศึกษา อย่างน้อย 3 ปี หรือ มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างน้อย 3 ปี โดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำมากร่างรูปแบบและจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบและคู่มือการใช้รูปแบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลคือ วิเคราะห์เนื้อหาและสรุปข้อมูล ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยนำรูปแบบไปใช้จริงในปีการศึกษา 2564 กับครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน ได้มาโดยการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยใช้การพัฒนาบทเรียนและการสังเกตชั้นเรียน (Teaching and Observation) ขั้นสะท้อนคิดเพื่อการพัฒนา (Reflect) และขั้นสรุป แก้ไขปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง (Revise) ผลการใช้รูปแบบนำเสนอ ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครู 2) ผลประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของครู 3) ความพึงพอใจของครูผู้สอนภาษาไทยที่มีต่อรูปแบบ และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้สอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน 4 ฉบับ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยและพัฒนา การวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษา โดยแบบประเมิน 4 ฉบับ มีข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 ทุกฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้ได้ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ใน 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม กลุ่มผู้ให้ ข้อมูล ได้แก่ ครูกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นผู้นำรูปแบบไปปฏิบัติจริงในปีการศึกษา 2564 ได้มาโดยการคัดเลือก แบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบประเมิน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งมีคุณสมบัติเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย และพัฒนาการวัดและประเมินผล และการบริหารการศึกษา โดยข้อคำถามมีค่าสัมประสิทธิ์เชื่อมั่นทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 1.0 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นสูง สามารถนำไปใช้ได้ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน คือ 1) สภาพปัญหาและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2) รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 3) ผลการใช้ รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และ 4) ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย ในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสภาพปัจจุบัน และระดับสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมและรายด้าน

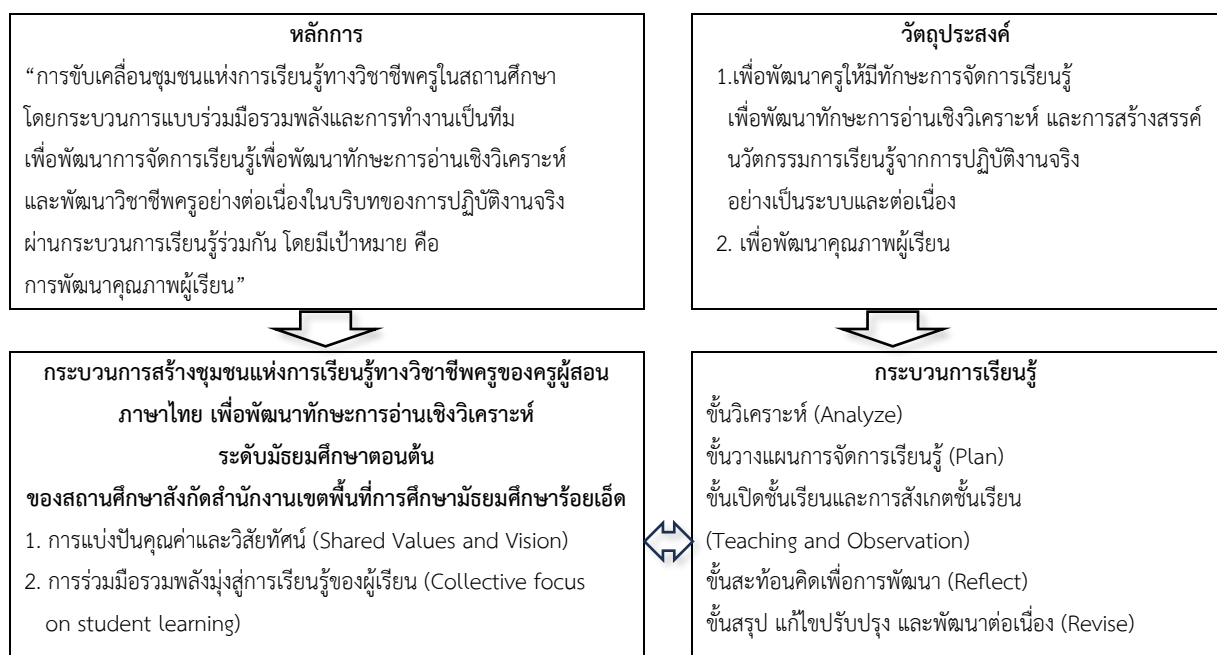
ข้อที่	องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
		$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	ด้านการจัดการเรียนรู้	3.31	0.46	ปานกลาง	4.55	0.49	มากที่สุด
2	ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	3.49	0.49	มาก	4.47	0.49	มาก
3	ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน	3.47	0.50	ปานกลาง	4.41	0.49	มาก
4	ด้านการวัดและประเมินผล	3.50	0.53	มาก	4.49	0.50	มาก
รวม		3.44	0.49	ปานกลาง	4.48	0.49	มาก

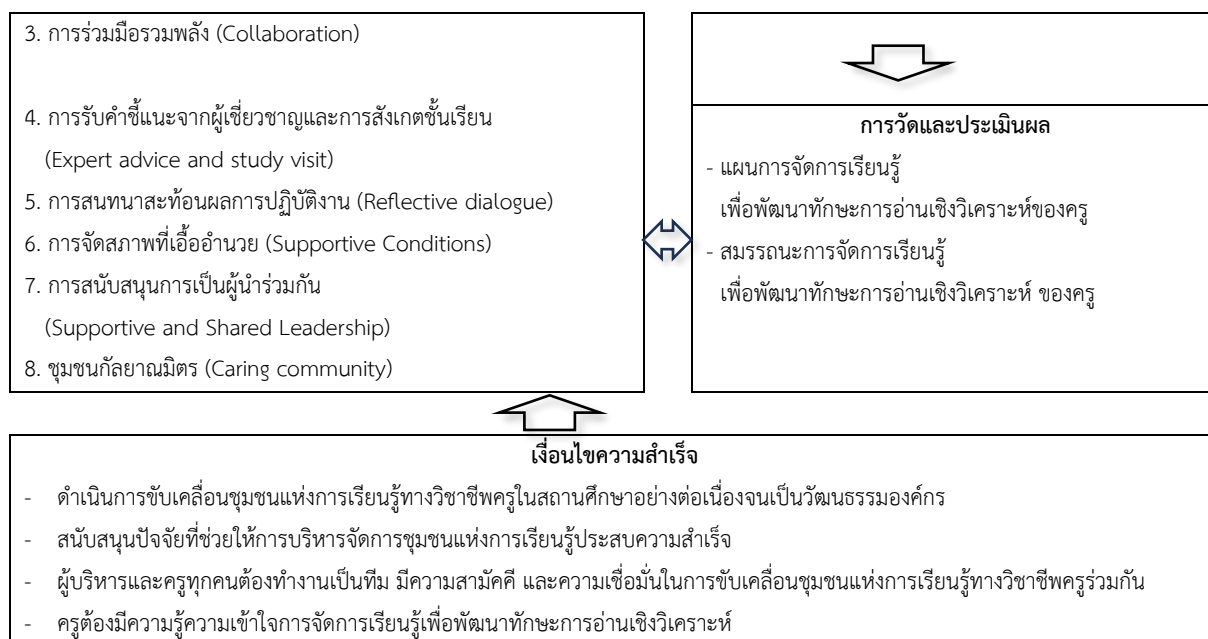
จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศและการบริหารชั้นเรียน ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้

2. รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.1 ผลการศึกษารูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จากแนวคิดเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ คือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ การสร้างสรรค์นวัตกรรมของครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้กระบวนการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังและการทำงานเป็นทีม 2) วัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อพัฒนาครูด้านทักษะการจัดการเรียนรู้การสร้างสรรค์ นวัตกรรมและการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และ (2) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน 3) กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ (1) การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ (Shared Values and Vision) (2) การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน (Collective focus on student learning) (3) การร่วมมือรวมพลัง (Collaboration) (4) การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน (Expert advice and study visit) (5) การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน (Reflective dialogue) (6) การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย (Supportive Conditions) (7) การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน (Supportive and Shared Leadership) และ (8) ชุมชนกัลยาณมิตร (Caring community) 4) กระบวนการเรียนรู้ คือ (1) ขั้นวิเคราะห์ (Analyze) (2) ขั้นวางแผนการจัดการเรียนรู้ (Plan) (3) ขั้นเปิดชั้นเรียนและการสังเกตชั้นเรียน (Acting and Observation) และ (4) ขั้นประชุมสะท้อนคิด (Reflection) 5) การวัดและประเมินผล คือ (1) การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครู และ (2) การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครู 6) เงื่อนไขความสำเร็จ คือ (1) การบริหารอย่างมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการสร้างความร่วมมือ รวมพลังอย่างเข้มแข็งของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (2) การสนับสนุนปัจจัย ที่ช่วยให้การบริหารจัดการชุมชน แห่งการเรียนรู้ประสบความสำเร็จ (3) การจัดพื้นที่และโอกาสการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง และ (4) การพัฒนาภาวะผู้นำร่วมกัน

2.2 รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ดังภาพ ประกอบ

ภาพประกอบ 2 รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

2.3 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ปรากฏผล ดังตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านหลักการของรูปแบบ	4.81	0.40	มากที่สุด	4.96	0.19	มากที่สุด
2. ด้านวัตถุประสงค์ของรูปแบบ	4.89	0.32	มากที่สุด	4.93	0.27	มากที่สุด
3. ด้านเนื้อหาของรูปแบบ	5.00	0.00	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ด้านกระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	4.92	0.28	มากที่สุด	4.94	0.23	มากที่สุด
5. ด้านการวัดและประเมินผล	4.89	0.32	มากที่สุด	5.00	0.00	มากที่สุด
รวม	4.90	0.30	มากที่สุด	4.96	0.19	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของร่างรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ของครูผู้สอนภาษาไทยในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.90$, S.D.=0.30) และ ($\bar{X} = 4.96$, S.D.=0.19) ตามลำดับ และผลการประเมิน ความเหมาะสมของคู่มือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$, S.D.= 0.44)

3. ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จากการนำรูปแบบไปใช้จริง โดยครูพัฒนาบทเรียนร่วมกันและนำไปใช้จัดการเรียนรู้ในปีการศึกษา 2564 ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า 1) คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครู มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ครูมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และ 4) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาไทยของครูหลังจากใช้รูปแบบ โดยรวมมีผลการประเมินอยู่ในระดับ มากที่สุด ดังตาราง 3

ตาราง 3 ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
1. คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.72	0.20	มากที่สุด
2. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์	4.62	0.22	มากที่สุด
3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบ	4.78	0.42	มากที่สุด
4. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการสอนภาษาไทยของครูหลังจากใช้รูปแบบ	4.75	0.43	มากที่สุด

4. ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ด การประเมินรูปแบบด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ ผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.15) ดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านความเป็นประโยชน์	4.85	0.22	มากที่สุด
2. ด้านความเป็นไปได้	4.83	0.18	มากที่สุด
3. ด้านความเหมาะสม	4.73	0.19	มากที่สุด
4. ด้านความถูกต้องครอบคลุม	4.74	0.20	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.79	0.15	มากที่สุด

อภิปรายผล

การพัฒนาแบบแผนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูผู้สอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้จากการสัมภาษณ์ ตลอดจนทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผ่านมา เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในพื้นที่พบว่า มีทั้งปัจจัยส่วนตัว ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะปัจจัยส่วนตัวมักเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการอ่านภาษาไทย และนิสัยรักการอ่าน ซึ่งล้วนมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านครูเป็นสำคัญ เนื่องจากครูเป็นผู้นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติจริงในชั้นเรียน ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนจะมีประสิทธิภาพหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถประสบการณ์ และกลวิธีการสอนของครูแต่ละคน ซึ่งเป็นที่ชัดเจนว่าครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้อย่อมสามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนและส่งเสริมนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพ (Barber, Chijioke & Mourshed, 2010: 469-472; วิจารณ์ พานิช, 2554: 12-20) นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหา ครูภาษาไทยทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ในด้านปริมาณ จำนวนครูสอนภาษาไทยที่จบวิชาเอกภาษาไทย มีไม่เพียงพอกับความต้องการ ทำให้ครูสอนภาษาไทยส่วนใหญ่สอนไม่ตรงวุฒิ ไม่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนเอง ส่วนในเชิงคุณภาพ มีครูบางส่วนย้ายเข้าออกพื้นที่ มีครูซึ่งไม่จบวิชาเอกภาษาไทยมาทำการสอน โรงเรียนจึงประสบปัญหาเพราะครูเหล่านั้นไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ลึกซึ้งในเรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชาและกลวิธีการสอน ส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของนักเรียน อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่รับผิดชอบได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่แนวทางส่วนใหญ่ที่ใช้ ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคนิคการสอน ด้วยรูปแบบแบบดั้งเดิมที่เน้นเนื้อหามากกว่าการฝึกปฏิบัติ และเป็นการอบรมที่นำครูออกจากโรงเรียน รวมทั้งการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้ยังไม่สามารถช่วยให้ครูสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้นการพัฒนาครูให้เกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืนนั้น ควรให้ครูในโรงเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันด้วยประสบการณ์ตรงจากห้องเรียนโดยมีรูปแบบในการพัฒนาความสามารถในการสอนของครูที่มีความเฉพาะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งใช้พลังของครูในพื้นที่ร่วมกันแก้ปัญหาดังกล่าว

ระยะที่ 2 การสร้างรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า

ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า กระบวนการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีองค์ประกอบสำคัญ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ การร่วมมือรวมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือรวมพลังการรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน และชุมชนกัลยาณมิตร ซึ่งคุณลักษณะของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพดังกล่าวเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันของผู้บริหารและครูในการทำงานเป็นทีม เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพิ่มความชำนาญและความเชี่ยวชาญให้กับวิชาชีพครูและผู้บริหาร โดยมีเป้าหมายคือการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

ของนักเรียนทุกคน สอดคล้องกับแนวคิดของ Hargreaves (2003: 3) ที่กล่าวว่า การดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ มีหลักการสำคัญ คือ การยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วมกัน การมีจุดหมาย มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครูในชั้นเรียน การสังเกตชั้นเรียน และให้ข้อมูล ย้อนกลับและช่วยสนับสนุนการพัฒนาให้เกิดขึ้นทั้งครูและโรงเรียน โดยโรงเรียนมีหน้าที่จัดเตรียมสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (Stoll et al., 2003: 221-258) องค์ประกอบของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูเป็นต้นทุนสำคัญที่ช่วยให้โรงเรียนสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของครูที่ส่งผลให้ผู้เรียน ได้รับการพัฒนาในที่สุด (ชูชาติ พวงสมจิตร, 2560: 34-41) ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Saylor, Alexander and Lewis. (1981: 271); Arends (1997: 7); Joyce and Weil (2000: 13-14); บุญเลี้ยง ทุมทอง (2559: 13-20) และ ทิศนา แหมมณี (2556: 330) ที่กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบมีองค์ประกอบสำคัญที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ หลักการของรูปแบบ จุดประสงค์ ของรูปแบบ กระบวนการ การวัดและประเมินผล เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ประภาภรณ์ คำโอภาส (2560: 152) ศึกษาพบว่า รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครู ศูนย์การศึกษาอนุบาลและการศึกษา ตามอริยาศัยในเขตภาคเหนือตอนบน มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ องค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินงาน ตามองค์ประกอบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติและกิจกรรม ผลลัพธ์ของรูปแบบ และเงื่อนไขของรูปแบบ และจากการตรวจสอบ ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัย ปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการสร้างและพัฒนารูปแบบ ได้ผ่านกระบวนการในหลายขั้นตอน โดยเฉพาะการทบทวน วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้วิจัยได้ค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแนวคิดของชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพจากหลายประเทศที่เป็นผู้นำในด้านการศึกษา มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ภายใต้ความเชื่อว่า “พลังที่ยิ่งใหญ่ในการพัฒนาครู คือ พลังการเรียนรู้ร่วมกัน ของครู” ตามแนวคิดของชุมชน การเรียนรู้ทางวิชาชีพ ที่ลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู ให้ครูได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน พุดคุยแลกเปลี่ยนปัญหา วิธีการปฏิบัติ และแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกันเสริมสร้างพลังซึ่งกันและกันในการพัฒนาการเรียนรู้ ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ที่ครูขาดการปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือกันทำให้รู้สึกโดดเดี่ยวในการทำงาน และขาดแรงจูงใจ ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่เหมาะสม ในการพัฒนาความสามารถ ในการสอนภาษาไทยของครูและ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มาใช้บูรณาการสร้าง เป็นรูปแบบที่มีความสัมพันธ์กัน ในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน และมีกระบวนการในการทดลองใช้ และพัฒนาอย่างเป็นระบบก่อนนำไปสู่การปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยใช้พลังของครูในการเหนี่ยวนำซึ่งกันและกันให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร่วมมือกันในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดความสามารถในการเรียนรู้ ตามเป้าหมายที่วางไว้ นอกจากนี้ในการพัฒนารูปแบบดังกล่าวได้มีการตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ ของรูปแบบด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งได้นำไปทดลองใช้จริง ในโรงเรียน แล้วนำข้อเสนอแนะในทุกขั้นตอนไปปรับปรุง และพัฒนารูปแบบ ซึ่งมีหัวใจสำคัญอยู่ที่ “กระบวนการ ทำซ้ำ” และนำผลมาใช้ในการพัฒนารูปแบบให้ สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และสามารถนำไปใช้พัฒนาความสามารถ ในการสอนภาษาไทยของครูได้อย่างแท้จริง จึงทำให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ อยู่ในระดับมากที่สุด

ระยะที่ 3 ผลการใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะ

การอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า

1. ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่มีคุณภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ครูได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบ โดยกระบวนการเรียนรู้ ชี้แจงแผนการจัดการเรียนรู้ ครูได้ร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้

และตัวชี้วัดหรือผลการเรียนรู้ และนำไปออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์รวมทั้งร่วมกันค้นหากิจกรรมการเรียนรู้ รูปแบบและเทคนิคการสอน ที่หลากหลายเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และธรรมชาติผู้เรียนออกแบบและสร้างเครื่องมือ วัดและประเมินผล ที่หลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และครูที่เลี้ยง ครูแกนนำ หรือเพื่อนครูร่วมชี้แนะ สะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ แผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นครูผู้สอนจึงได้แก้ไขปรับปรุงประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน เชิงวิเคราะห์ ก่อนนำไปใช้จริง จึงทำให้ได้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีความชัดเจน สามารถบรรลุผล ตามตัวชี้วัดของมาตรฐานการเรียนรู้ได้ และสร้างความมั่นใจให้กับครูผู้สอนว่าต้องบรรลุผลการจัดการเรียนรู้ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของซูชาติ พ่วงสมจิตร (2560: 34-41); ประณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์ (2561: 386-389) ที่ว่า การที่สมาชิกทุกคน ในชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกันกำหนดเป้าหมาย คือ การพัฒนาผู้เรียน และช่วยกันวางแผนงาน นำประสบการณ์ ของแต่ละคนมาแลกเปลี่ยนกัน และสามารถนำแนวปฏิบัติที่ดี ไปประยุกต์ใช้ ในงานของตนเองได้ นอกจากนี้อาจเนื่องมาจาก การนำรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้เป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่จะเปิดโอกาสให้ครู เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ประสบความสำเร็จซึ่งกันและกันกระบวนการ การเปลี่ยนแปลง การทำงานร่วมกันของครูนำไปสู่ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทำให้ครูผู้สอนเปิดกว้าง ในการทำงานร่วมกัน (Strahan, 2002: 347-366) ช่วยเหลือกันด้วยความเป็นกัลยาณมิตรแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการ ของครูเพราะการได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่ละครั้งจะมีการกำหนดเป้าหมายของการแลกเปลี่ยนว่าต้องการแลกเปลี่ยนในประเด็น ไหนที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการเรียนการสอนทั้งปัญหา แนวทางการปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว แล้วมาร่วมกันแสวงหา แนวทางในการแก้ปัญหาจากสภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยในการพัฒนาการสอนภาษาไทยของครูหลังจากนำรูปแบบมาใช้ คือ กระบวนการ จัดการเรียนรู้ของครูที่อิงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด โดยการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ หรือบรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการออกแบบการเรียนรู้แบบย้อนกลับ (Backward Design) ซึ่งเป็นการออกแบบการเรียนรู้ที่เริ่มต้นจากผลลัพธ์ที่คาดหวัง หรือมาตรฐานการเรียนรู้ แล้วนำการวัดประเมินผลมาเป็นหลัก ในการออกแบบหลักสูตรหรือหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้ย้อนกลับนี้จะมีความเหมาะสม กับรูปแบบการนิเทศ การเรียนการสอนตามแนวคิดของ PLC เพราะมีประเด็นคำถาม 3 ขั้นตอนที่สำคัญที่ครูต้องร่วมกันอภิปรายเพื่อหาคำตอบ ได้แก่ 1) กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนักเรียน 2) กำหนดหลักฐานร่องรอย เพื่อพิจารณาว่านักเรียนมีความรู้เข้าใจ อย่างแท้จริงหรือไม่ และ 3) ออกแบบการเรียนรู้โดยครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยร่วมกันพิจารณาเนื้อหาสาระ และวิธีสอนและลำดับกิจกรรมตามความเหมาะสม

2. ครูมีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นการเพิ่มความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียน ในเรื่องที่จะเรียนรู้ ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ส่งเสริมให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เพิ่มทักษะการคิดระดับสูง กระตุ้นให้นักเรียนได้สร้างความรู้ ด้วยตนเอง สำนวตรวจสอบเจตคติและคุณค่าที่เกิดขึ้นของตนเอง และส่งเสริมให้นักเรียนรับฟังและพิจารณาแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นกัน และให้ข้อมูลป้อนกลับต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำมาใช้ในการ จัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาวิชาได้ชัดเจน นักเรียนได้พัฒนาทักษะการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาทั้งการคิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ต่าง ๆ และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและเห็นคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติจริง (Marlowe & Page, 2005: 15; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพเยาว์ ยินดีสุข, 2561: 56-61) การพัฒนาสมรรถนะครูผ่านชุมชน แห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนได้สร้างความตระหนักและความรับผิดชอบ แก่ผู้บริหารและครูทุกคน รวมทั้งได้สร้างข้อตกลงและแนวปฏิบัติที่ชัดเจนร่วมกัน มีบรรยากาศและมีวัฒนธรรมการทำงาน

แบบมีส่วนร่วม มีการทำงานเป็นทีม ครูผู้สอนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ รับการชี้แนะจากครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ และเพื่อนครูในการจัดทำแผน การจัดการเรียนรู้ และนำรูปแบบ เทคนิคการสอน และวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน รวมทั้งการได้รับการนิเทศและสังเกตการสอนของเพื่อนครูในชั้นเรียน การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การให้ข้อมูลสะท้อน ผลการจัดการเรียนรู้แก่เพื่อนครูเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการปรับแก้แผนการจัดการเรียนรู้และปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องนี้ ทำให้ครูเกิดความชำนาญ และมีความเชี่ยวชาญมากขึ้น

3. ความพึงพอใจของครูที่มีต่อรูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาร้อยเอ็ดในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการนำรูปแบบมาใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยได้มีการเตรียมความพร้อมแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ ในการนำรูปแบบไปใช้ส่งผลให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจในการนำรูปแบบไปใช้ นอกจากนี้ยังได้สร้างและพัฒนา คู่มือการใช้รูปแบบไปใช้ในการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ และสามารถปรับให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายมีความคิดเห็นว่ามีคู่มือที่สร้างขึ้นสามารถนำไป ปฏิบัติได้ในระดับมาก ซึ่งจากผลการประเมินความพึงพอใจต่อรูปแบบ ด้านการบริหารจัดการยังพบว่า ครูมีความพึงพอใจในประเด็น “โรงเรียนมีคู่มือในการนำรูปแบบไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้” อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นการที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีคู่มือเป็นกรอบในการทำงาน และการนำรูปแบบไปใช้ในแต่ละขั้นตอนจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ การได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กันจะสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการแบ่งปัน ข้อมูล/ความรู้และการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพให้เข้มแข็ง โดยความไว้วางใจจะเกิดขึ้นใน 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหาร สถานศึกษากับครู ครูกับครู และครูกับผู้ปกครองสอดคล้องผลการวิจัยของ Supovitz (2002: 1591-1626) ที่พบว่า ความไว้วางใจระหว่างครูกับครู ส่งผลมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญ เพราะเมื่อครูมีความไว้วางใจกันย่อมจะช่วยเหลือและ สนับสนุนกัน แบ่งปัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน และร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาที่ใช้กระบวนการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมจะส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดความไว้วางใจทั้งระหว่างครูกับครู และระหว่างผู้บริหารกับครูได้ และสอดคล้องงานวิจัยของ Strahan (2002: 347-366) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่ครูทุกคนมีความพยายามที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ในการอ่านโดยใช้กระบวนการการเปลี่ยนแปลงการทำงานร่วมกันของครูนำไปสู่การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ทำให้ครูผู้สอนเปิดกว้างในการทำงานร่วมกันโดยการพัฒนาลัทธิสูตรสำหรับการอ่านและการเขียนเพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งความร่วมมือของครูที่เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อเวลาผ่านไปครู มีความพยายามร่วมกันที่จะขับเคลื่อนด้วยข้อมูล เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน และเป็นแนวทางสำคัญสำหรับการปลูก ส่อง ความรู้สึกและการรับรู้ความสามารถของครู ที่ประสบความสำเร็จไปสู่ครูรุ่นใหม่ของโรงเรียนด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงส่งผล ให้ผู้บริหารและครูในโรงเรียนกลุ่มทดลองมีความพึงพอใจต่อรูปแบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนภาษาไทยของครูหลังจากใช้รูปแบบการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการนำรูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปใช้จะให้ความสำคัญกับผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน (Dufour & Eaker, 1998: 11) ซึ่งครูจะต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนโดยมีเป้าหมาย ร่วมกัน คือ การเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งจะแตกต่างจากการสอนที่ผ่านมา ซึ่งพบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งที่ถูกทอดทิ้งกลายเป็น “เด็กหลังห้อง” ด้วยเหตุผลที่ว่าเรียนรู้ได้ช้ากว่าคนอื่นในการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบดังกล่าว ครูจึงต้องมีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ของผู้เรียน ร่องรอยหลักฐานที่แสดงออกให้เห็นถึงการเรียนรู้ของผู้เรียน การวัดประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นว่านักเรียน แต่ละคนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายหรือไม่ รวมทั้งมีการร่วมกันแสวงหาแนวทางในการช่วยเหลือนักเรียนที่เรียนรู้ช้า และส่งเสริมนักเรียนที่เรียนรู้เร็วให้สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง จึงทำให้นักเรียนทุกคนเกิดการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละคน นักเรียนเกิดความภูมิใจและเห็นคุณค่าของตัวเอง และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู มีความเป็นกัลยาณมิตรมากขึ้นเกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และเป็นพื้นฐานในการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และธีรศักดิ์ อุณารมย์เลิศ (2553: 126-139) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการตระหนักรู้ด้านการเรียนและบรรยากาศห้องเรียนที่เป็นกัลยาณมิตร ส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้และความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว หลังจากใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการสอนของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ระยะที่ 4 การประเมินรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นไปได้ มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะการพัฒนาแบบเกิดจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของผู้เรียนและครูและความต้องการในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบ และพัฒนาบทเรียนร่วมกัน มีทักษะและประสบการณ์การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน และจากการบริหารจัดการด้วยรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ได้แก่ การแบ่งปันคุณค่าและวิสัยทัศน์ การร่วมมือร่วมพลังมุ่งสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน การร่วมมือร่วมพลัง การรับคำชี้แนะจากผู้เชี่ยวชาญและการสังเกตชั้นเรียน การสนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติงาน การจัดสภาพที่เอื้ออำนวย การสนับสนุนการเป็นผู้นำร่วมกัน และชุมชนกัลยาณมิตร ในการส่งเสริม และพัฒนาครูโดยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน ทำให้ครูได้พัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพครูในด้านการพัฒนาหลักสูตร การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รูปแบบเทคนิคการสอน วิธีการสอน และกลยุทธ์ในการจัดการเรียนรู้อย่างรวมทั้งการสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ การวัด และประเมินผล การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งการพัฒนาเหล่านี้เกิดในภายในสถานศึกษา โดยการทำงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และการแบ่งปันแนวคิดและประสบการณ์ที่ดีของตนเองให้เพื่อนครูด้วยกัน พร้อมทั้งได้รับการชี้แนะ จากครูพี่เลี้ยง ครูแกนนำ และเครือข่ายการศึกษา ทำให้ครูมีสมรรถนะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ ในระดับ ที่เชี่ยวชาญมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Hallam et al. (2015: 193-216) ที่ศึกษาพบว่า ชุมชนการเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ได้รับการยอมรับว่ามีประสิทธิภาพในการปรับปรุงการทำงานร่วมกันของครูและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูผู้สอนควรศึกษาคู่มือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของครูผู้สอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด แนวทางการปฏิบัติให้เข้าใจก่อนที่จะนำไปใช้กับนักเรียนเนื่องจากมีขั้นตอนวิธีการที่หลากหลายในการปฏิบัติ

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จะต้องทำตามขั้นตอน และมีความต่อเนื่อง ดังนั้นหลังทำการสอนตามระยะเวลาในการวิจัยแล้ว จะต้องฝึกทักษะให้เกิดความต่อเนื่องต่อไปอย่างสม่ำเสมอด้วย

1.3 การเลือกเนื้อหาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ ความเหมาะสม และความสนใจของนักเรียนได้ แต่จะต้องมีประเด็นนำคิดในการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นเรื่องใกล้ตัว ที่ตนเองได้เข้าไปร่วมคิดวิเคราะห์ได้จริง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำรูปแบบไปใช้

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาตัวชี้วัด ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำรูปแบบไปใช้

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับประสิทธิผลของรูปแบบในประเด็นอื่น ๆ เช่น ความสามารถในการอ่านออก เขียนได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- เข็มทอง ศิริแสงเลิศ. (2561). การพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *ประมวลสาระ ชุดวิชา นวัตกรรม การบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ หน่วยที่ 1-7*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 10(1), 34-41.
- ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และธีรศักดิ์ อุณารมณเลิศ. (2553). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียน ที่ดีของนักศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 1(2), 126-139.
- ทิตนา แคมมณี. (2556). *รูปแบบการเรียนการสอน : ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2559). *ทฤษฎีและการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). ยุทธวิธีการสอนเพื่อการเรียนรู้เชิงรุก: องค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ สำหรับแผนการเรียนการสอน. *ศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 8(2), 386-389.
- ประภาภรณ์ คำโสภาส. (2560). *รูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยในเขตภาคเหนือตอนบน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2561). *การเรียนรู้เชิงรุกแบบรวมพลังกัน PLC เพื่อการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพรทิพย์ แข็งขัน. (2551). *สมรรถนะครูและแนวทางการพัฒนาครูในสังคมที่เปลี่ยนแปลง*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- วัชร่า เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อพัฒนาการคิด และยกระดับคุณภาพการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21*. นครปฐม: เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป.
- วิจารณ์ พานิช. (2554). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ตลาดา พับลิเคชั่น.
- สฤณี วิวาสุ. (2565). *รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุก โรงเรียนจอมพระ ประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33*. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7(2), 36-54.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *การประเมินตนเองและจัดทำแผนพัฒนาตนเองรายบุคคล (Individual Development Plan : ID PLAN)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก. (2557). *สรุปผลการประเมินภายนอกรอบสาม เอกสารประกอบการประชุม วาระที่ 6.4.1*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพภายนอก.
- Arends, R. I. (1997). *Classroom Instruction and Management*. New York: McGraw Hill.
- Barber, M., Chijioke, C. and Mourshed, M. (2010). *How the world's most improved schoolsystems keep getting better*. Retrieved May 24, 2004, from <http://www.pearson.com/michael-barber>.
- Bloom, M. A. (1961). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook: Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- DuFour, R. and Eaker, R. (1998). *Professional Learning Communities at Work: Best Practices for Enhancing Student Achievement*. Bloomington, IN: Berlin: Solution Tree Press.
- Hallam, J., Berdeni, D., Grayson R Guest, E. J., Holden, J., Lappage, M. G., Miller, M. T., Robinson, D. A., Turner, A., Leake, J. R. and Hodson, M. E. (2015). Trust and Collaboration in PLC Teams: Teacher Relationships, Principal Support, and Collaborative Benefits. *NASSP Bulletin*, 99(3), 193-216.
- Hargreaves, A. (2003). *Teaching In the Knowledge Society: Education in the Age of Insecurity*. New York: Teacher College Press.
- Hord, S. M. (2004). *Learning Together, Leading Together: Changing Schools Through Professional Learning Communities*. New York: Teachers College Press.
- Hord, S. M. (2008). *Leading Professional Learning Communities: Voices from Research and Practice*. Thousand Oaks. California: Corwin .
- Joyce, B. and Weil, M. (2000). *Models of Teaching*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Marlowe, B. A. and Page, M. L. (2005). *Creating and Sustaining the Constructivist Classroom* (2nd ed.). California: Corwin Press.
- Saylor, J. G., Alexander, W. M. and Lewis, A. J. (1981) *Curriculum Planning for Better Teaching and Learning* (4th ed.). New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., Thomas, S., Hawkey, K. and Smith, M. (2003). *Professional Learning Community*. New York: Open University Press.
- Strahan, E. (2002). *Moral, leadership: Getting to the Heart of School Improvement*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Supovitz, J. (2002). Developing Communities of Instructional Practice. *Teachers College Record*, 10(4), 1591-1626.
- Thompson, S. C., Gregg, L. and Niska, J. M. (2004). Professional learning communities, leadership, and student learning. *RMLE Online*, 28(1), 1-15.
- Waters, T. and Cameron, G. (2005). *The balanced leadership framework: Connecting vision with action*. Denver, Colorado: Mid-continent Research for Education and Learning.
- Wenger, E. C. and Snyder, W. M. (2000). *Communities of Practice: The Organizational Factor*. Harvard Business Review, 73(7), 139-145.